

**KONGSVIKDALEN
REINBEITEDISTRIKT**

DISTRIKTSPLAN

1. Beskrivelse av distriktet

1.1 Administrative forhold og organisering

Etter reindriftslovens § 2 skal det samiske reindriftsområdet deles inn i reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Hjemmel for å foreta slik inndeling ligger hos Landbruksdepartementet (områdegrensener) og Reindriftsstyret (distriktsgrenser). Distrikt 23-Kongsvikdalen fikk sine distriktsgrenser i 1964.

Kongsvikdalen reinbeitedistrikt ligger på nord på Hinnøya, og er et av to reinbeitedistrikter på øya. Distriktet ligger i to fylker, Nordland og Troms. Forvaltningsmessig er det underlagt Troms Reinsogn. Distriktet omfattes av kommunene Harstad, Kvæfjord og Tjeldsund. Det grenser mot Kanstadvjord/Vestre Hinnøy Reinbeitedistrikt med ei linje trukket fra Fiskefjordbotn over Snøtinden, Vassvikeggen og til sjø i Gulesfjorden. Ellers grenser distriktet mot sjøen, og omfatter landområdene mot Gulesfjord, Vågsfjord og Tjeldsundet. Harstad by ligger i distriktet. Distriktet er helårsdistrikt

Distriktet har to driftsenheter, disse er ikke adskilt i egne driftsgrupper, men beiter med reinen på de samme områder. Distriktet har et formalisert samarbeid med distrikt 36-Tjeldøy.

1.2 Beite og driftsforhold

Distriktet ligger i et kystnært område, noe som til tider fører til ustabile værforhold med tildels store nedbørmengder, og et relativt mildt vinterklima.

I og med at distriktet er helårsdistrikt, beiter reinen innenfor samme områder både sommer og vinter. De er likevel forskjell på beitemønsteret etter årstid. Forekomsten av reinlav er begrenset. I tillegg til store snømengder fører det til at vinterbeitene er dårlige. Distriktet har store fjellområder med godt grøntbeite, slik at sommerbeitene i normale år er svært gode.

Viktige beiteområder i de forskjellige sesongene, sommer, høst, vinter og vår er avmerket på kart.

Distriktet gjennomfører bare kortere flyttinger. For å utnytte vinterbeitene får flokken spre seg utover i distriktet fra senhøstes og utover vinteren. Reinen trekker da mot ulike områder. En del rein beiter i høgfjellet om vinteren, mens andre trekker til lavere områder. Klima og snøforhold gjør at beitemønsteret kan variere fra år til annet. Det er til tider behov for tilleggsføring av rein om vinteren p.g.a. store mengder snø og is.

Sommerstid holdes reinen samlet, og beiter fortrinnsvis i høgfjellet. Distriktet gjennomfører kalvemerking i juli/august. Hovedslakting foretas før brunst i september, kalveslakting i begynnelsen av oktober.

1.3. Flytteleier.

Viktige flytteleier er markert på kart. Flytteleiene er særlig viktige for reindriften, og har et særskilt vern etter reindriftslovens § 10.

På grunn av inngrep som veibygging og inngjerdede landbruksarealer, samt granplantning, har distriktet problemer med å vedlikeholde flyttveier. Det er særlig vanskelig å flytte rein over Kvæfjordeidet og over Høgda i Kasfjorden. Dette har konsekvenser for bruken av områdene nord for Kvæfjordeidet. Enkelte år er det ikke mulig å foreta flytting, slik at endel rein blir i de

nordligste området året igjennom. Området nord for Høgda blir nesten ikke utnyttet som beite for rein på grunn av vansker med flytting.

1.4. Anlegg og motorferdsel

Distriktets anlegg, såsom gjerder, gammer og gjeterhytter er markert på kart. Kongsvikdalen er kjerneområde i forhold til arbeid med reinen i gjerde. Her har distriktet merke- og slaktegjerder med sammenbindingskanal fra fjellet og ned til vei dalen. I tillegg har distriktet enkle gjerdeanlegg på Sollifjellet. Ellers benyttes mobile anlegg til arbeid vinterstid. Distriktet holder et lite skillegjerde ved Vargevatnet i Vest, for å hindre sammenblanding med nabo-distriktet.

Distriktet har gjetergammer på Kvanto/Skirtulahku, og gjeterhytter i Sollia.

Distriktet har til sammen 4 snøskutere. Det er planlagt innkjøp av to firehjuls motorsykler, til begrenset bruk bl.a. til frakt av utstyr. Kjøring vil foregå hovedsakelig etter eksisterende ferdssårer i Kongsvikdalen, Kvanto/Skirtulahku og på Sollifjellet - Raumoldheia. Tohjuls sykler benyttes ikke. På grunn av topografiske forhold er det mest hensiktsmessig å samle og drive reinen til fots i barmarksperioden. Alternativet ville vært helikopter, men det har hittil ikke vært benyttet.

1.5. Inngrep og forstyrrelser

Harstad by ligger i Kongsvikdalen reinbeitedistrikt. Dette har naturlig nok store konsekvenser for reindriften. I løpet av de siste 40 år har byen ekspandert kraftig. Reindriften taper arealer kontinuerlig. Tidligere var nes og halvøyer i nærheten av Harstad vinterbeiter og kalvingsland for rein. I dag er disse utbygde og reinen fordrevet. Det er ikke på noe tidspunkt gitt kompensasjon i form av beiter eller økonomiske ressurser.

Det at distriktet er bynært medfører også at reindriftsarealene i stor grad benyttes til allmenn ferdsel. Til tider befinner det seg svært mye folk på fjellet og i utmarka. Dessverre er det svært mange som ikke har nødvendig respekt og kunnskap om beitende dyr. Ikke minst er løshunder et alvorlig problem.

Her nevnes enkelte større inngrep som har konsekvenser for reindriften:

Oppdemningen av Storvatnet, utbygningen har før til at det er vanskelig å benytte områder nord for rørledningen til reinbeite. Flytting er umuliggjort på nedsiden av vannet. Usikker is fører til at man ikke kan drive rein over vannet.

Sørlimarka skytefelt, store beiteområder er båndlagt av skytefeltet. Ferdsel er vanskelig for rein og folk.

Alpinanlegget i Sollia, båndlegger store arealer som ellers ville blitt benyttet til vinterbeite for rein. I tillegg forstyrrelser av folk. Området Sollifjellet er ellers et mye brukt turterreng av befolkningen i Harstad by.

Harstad Turlags løype fra Harstad til Kanstadvjorden, går gjennom reinbeitedistriktet, og er mye benyttet spesielt sommerstid. Store deler av turløypa følger drivingslei for rein.

Veier, spesielt veien over Kvæfjordeidet, og Nordvikmyra, gjør det nesten umulig å flytte med rein på grunn av stor trafikk hele døgnet. Også skogsveier medfører trafikk, og gjør fjellområder mer tilgjengelig for folk.

Granplanting, det er etablert store plantefelt i distriktet. Disse er svært vanskelig å forsere, samtidig som all annen vegetasjon må vike for grana, slik at den er med å begrense beitearealer. Særlig gjelder dette områder rundt Sørvikfjellet og i nord for Norvik.

Oppdyrking av utmark, store deler av utmarka i distriktet er oppdyrket til landbruksformål. Disse arealene ligger ofte i viktige vårbeiteområder for rein. Gårdbrukerne anlegger ikke gjerder som freder for rein, dermed oppstår problemer med rein på innmark, og tilhørende konflikter. Også statlige utmarksarealer blir oppdyrket.

Hyttebygging, det er en stadig økende interesse for hyttebygging i utmark. For reindriften er dette et nærmest u håndterlig problem. Hyttene fører med seg mye uro for reinen. Ulovlig snøskuterkjøring og løshunder er en uunngåelig konsekvens av fritidsboliger i utmark.

Arealvern er utvilsomt det største problemet for reindriften i distriktet. Næringa er stadig på vikende front i forhold inngrep i reinbeiteland.

1.6 Rovdyrtap og andre tap

Det er en stor ørnestamme i distriktet. Dette medfører naturlig nok store tap av rein, spesielt kalver. Siden 90-tallet har gaupa tatt tilhold i distriktet. Det har ført til merkbare tap for reindriften. I det siste er også jerv observert på Hinnøya, uten at det fra næringas side hittil har vært mulig å dokumentere jervedrept rein. Tapene til fredete rovdyr har økt i takt med økningen i rovdyrstammene. Selv om det i rovviltmeldinga er slått fast at det ikke skal være store rovdyr på øyene i Troms, er rovdyrene et uomtvistelig faktum. Fra reindriften side ser vi på det som et offentlig ansvar å ta ut rovdyrene. Statens rovdyrstammer er ei ekstra belastning for en utsatt liten næring.

Distriktet har iverksatt tapsforebyggende tiltak i form av foring. Foring av rein er kostnadskrevenende, noe som er en begrensende faktor. Distriktet ønsker i midlertid å gjennomføre tilleggsforing for å ha det som en sikkerhet ved låste beiter.

1.7. Produksjon, vektstruktur og reintall.

Distriktet har i normale år tilgang på gode grøntbeiter. Det gjør at reinen holder gode vekter både når det gjelder levendevekt på simler, og slaktevekter. Veiinger de siste år bekrefter dette.

Det er fastsatt et øvre reintall på 600 rein i vårflokk. Reintallet holdes innenfor denne rammen.

2. Framtidig utnyttelse av distriktets samlede beiteressurser

Distriktet står ovenfor store utfordringer med hensyn til arealvern og beiteressursene. Dessverre er vinterbeitekapasiteten veldig begrenset. Distriktet ser på løsninger for å få utvidede vinterbeiter. En løsning kan være å beite på Andøya eller Langøya deler av vinteren. Andre muligheter for å avhjelpe den usikre vintersituasjonen kan ligge i en mer utstrakt form for foring av rein. Også samarbeidet med Tjeldøy reinbeitedistrikt kan til en viss grad tenkes utvidet med dette for øye.

Også i forhold til slakteri situasjonen står distriktet ovenfor utfordringer. Reineierne slakter selv, og kjøttet distribueres på privatmarkedet. Dette ønsker man å fortsette med i fremtiden, men mangelen på slakteanlegg gjør at det må finnes løsninger fra år til år. I de senere år har

slakting blitt gjennomført på Kåringen. Kongsvikdalen reinbeitedistrikt har behov for eget anlegg, også med mulighet for nedskjæring slik at kjøttet kan selges stykkvis.

Rovdyrproblemene og problemer med utstrakt ulovlig snøskuterkjøring i distriktet er noe som reindriften kan gjøre lite med. De rette offentlige instanser må sørge for forvaltningen av disse problemområdene.

I tillegg til denne hovedplanen, har distriktet utarbeidet en intern plan. Den interne planen vil sendes Områdestyret for stadfesting som en del av den samlede planen. Den interne planen vil imidlertid ikke sendes ut til offentlig høring, og det forutsettes at Områdestyret unntar denne delen av planen fra offentlighet.

Kartene som følger planen gir en oversikt over reindriften nåværende arealbruk. Distriktet vil presisere at endringer i arealbruken kan skje, f.eks. som en følge av ekstraordinære beiteforhold, naturlig «rotasjon» mellom ulike beiteområder eller som følge av nye inngrep og forstyrrelser. Kartene alene har ingen rettslig status.